

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 04 czerwca 2021 r.

IN.I.742.8.2021. KM

Przewodniczący Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 28 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 735),

stwierdzam

nieważność uchwały nr XXXV/293/20021 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie” w następującym zakresie:

- 1. przeznaczenia kierunkowego pod tereny eksploatacji kopalin (obszary dopuszczonej eksploatacji kopalin) dla terenów o symbolu PG położonych w granicy terenu górniczego Szymiszów I i poza obszarem górniczym Szymiszów I;**
- 2. przeznaczenia kierunkowego pod tereny eksploatacji kopalin (obszary dopuszczonej eksploatacji kopalin) dla terenów o symbolu PG położonych w granicy terenu górniczego Strzelce Opolskie II i poza obszarem górniczym Strzelce Opolskie II;**
- 3. całego terenu o symbolu PG, w którym ujawnione jest złożo Roźniątów i Roźniątów I;**
- 4. wszystkich zapisów, które dopuszczają realizację nowych elektrowni wiatrowych w rozumieniu przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, poza obszarami dopuszczonej lokalizacji elektrowni wiatrowych dla których została wskazana dokładana lokalizacja i wyrysowana strefa ochronna związana z ograniczeniami w zabudowie;**

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 28 kwietnia 2021 r. Rada Miejska w Strzelcach Opolskich podjęła uchwałę nr XXXV/293/2021 w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzelce Opolskie”.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Burmistrz Strzelec Opolskich przedstawił Wojewodzie Opolskiemu w dniu 5 maja 2021 r. przedmiotową uchwałę wraz z dokumentacją prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawa. Po przeprowadzeniu czynności sprawdzających organ nadzoru pismem z dnia 26 maja 2021 r., na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735) w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, zawiadomił Przewodniczącego Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich o wszczęciu postępowania nadzorczego. Pismem z 28 maja 2021 r. Przewodniczący Rady złożył wyjaśnienia wobec podniesionych zarzutów.

Analiza przedłożonej uchwały oraz dokumentacji prac planistycznych, a także złożonych wyjaśnień, wykazała następujące naruszenia prawa, które skutkowały koniecznością zastosowania środka nadzoru, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- 1. Art. 10 ust. 1 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r., poz. 741) oraz art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r., poz. 1064) z powodu ustalenia w granicach terenów górniczych Strzelce Opolskie II oraz Szymiszów kierunku zagospodarowania przestrzennego – eksploatacji kopalni.**

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 104 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy należy uwzględnić obszary górnicze i tereny górnicze. Uwzględnienie to polegać ma nie tylko na określeniu granic obu rodzajów obszarów (w zgodzie z ustanawiającymi je decyzjami administracyjnymi), ale także na uwzględnieniu specyfiki tych obszarów przy określaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Ustawa Prawo geologiczne i górnictwo w art. 6 ust. 1 pkt 5 definiuje obszar górniczy jako: przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji. Natomiast zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 15 ww. ustawy, teren górniczy to przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego. Co do zasady w skład terenu górniczego wchodzi obszar górniczy oraz jego strefa zewnętrzna stanowiąca pewnego rodzaju izolację od uciążliwości stwarzanych przez zakład górniczy. Ustawodawca jednoznacznie określił możliwość prowadzenia przez przedsiębiorcę eksploatacji wyłącznie w granicach obszaru górniczego.

Z analizy ustaleń kierunkowych zawartych na rysunku studium, a także części tekstowej poświęconej kierunkom rozwoju gminy Strzelce Opolskie wynika, że gmina dopuszcza eksploatację kopalni wykraczającą poza obszary górnicze i w granicach następujących terenów górniczych:

- Strzelce Opolskie II – teren górniczy ustanowiony dla eksploatacji złóż Strzelce Opolskie
- Szymiszów I - teren górniczy ustanowiony dla eksploatacji złoża Szymiszów

O możliwości eksploatacji złóż w granicach terenu górniczego Strzelce Opolskie II, Strzelce Opolskie A oraz Szymiszów I, przesądzają następujące zapisy studium strona 282, kierunek zagospodarowania oraz użytkowania terenów dla których ustalano symbol PG : Obszar przemysłu górniczego obejmuje tereny eksploatacji kopalni, składów, magazynów oraz produkcji związanej z przemysłem wydobywczym, w tym: - obszary dopuszczonej eksploatacji kopalni, w tym obszary górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

W złożonych przez Przewodniczącą Rady Gminy wyjaśnieniach zwrócono uwagę na fakt, że przeznaczenie w studium terenu pod eksploatację kopalni nie wiąże się z koniecznością prowadzenia na nim wyłącznie takiej działalności, gdyż przy określaniu kierunków rozwoju wzięto pod uwagę możliwość przyszłego wykorzystania przedmiotowej przestrzeni jak również ograniczenia w jej potencjalnym zagospodarowaniu. W dalszej części wyjaśnień wskazano, iż wskazany teren PG nie może zatem odzwierciedlać wyłącznie stanu obecnego, ale zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ma

wskazywać kierunki rozwoju, a w przedmiotowym przypadku obszary, które w przyszłości będą mogły zostać przeznaczone pod eksploatację w planach miejscowych oraz wskazane przez organ koncesyjny jako obszar górniczy. W ocenie organu nadzoru możliwość realizacji na terenach górniczych innych niż eksploatacja form zagospodarowania terenu nie zmienia niczego w ocenie, że doszło do naruszenia prawa. Na terenach o symbolu PG położonych pomiędzy granicami obszaru i terenu górniczego nadal dominującym przeznaczeniem pozostaje eksploatacja odkrywkowa, a tego rodzaju przeznaczenie narusza przywołane wyżej przepisy Prawa geologicznego i górniczego. Jeśli zatem intencją lokalnego uchwałodawcy było dopuszczenie poza obszarem górniczym form działalności obsługujących i wspomagających działalność górniczą, a jednocześnie nie kolidujących z istotą terenu górniczego, to mógł to zrobić poprzez użycie innych oznaczeń na rysunku studium i odpowiedniego opisu w jego treści.

Studium gminne, choć jest aktem wewnętrznego kierownictwa, wywoływać będzie istotne skutki prawne w postaci nakazu zachowania zgodności z jego postanowieniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na gruncie działalności związanej z eksploatacją złóż kopalin skutki te wywoływane są nawet na poziomie decyzji administracyjnej, jaką jest koncesja uprawniająca do wykonywania działalności górniczej. Jest to sytuacja wyjątkowa, w której postanowienia studium mogą w sposób bezpośredni kształtować sposób wykonywania prawa własności. Zgodnie bowiem z art. 7 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach. Dlatego sfera polityki przestrzennej gminy związana z gospodarowaniem złóż kopalin musi być kształtowana z całkowitym poszanowaniem przepisów prawa.

Dopuszczenie eksploatacji odkrywkowej na terenach położonych poza obszarami górniczymi, ale wewnątrz terenów górniczych, stanowi istotne naruszenie przepisów Prawa geologicznego i górniczego oraz warunków koncesji ustanawiających obszary i tereny górnicze.

2. Art. 10 ust. 2 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w związku z niewypełnieniem obowiązku wskazania

w studium obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.

Rada Miejska Strzelce Opolskie podejmując decyzję o przeznaczeniu obszarów pod eksploatację nie określiła podstawowych zasad tej eksploatacji w formie wskazania obszarów i obiektów potencjalnie zagrożonych i wymagających w związku z tym ustanowienia filarów ochronnych. Zgodnie z wyjaśnieniami dla złóż Szymiszów, Strzelce Opolskie oraz Strzelce Opolskie I dla których wydano koncesje, w których nie wyznaczono filarów ochronnych i brak jest obszarów i obiektów dla których należy je wyznaczyć. Organ w tym zakresie nie podejmuje rozstrzygnięcia. W pozostałej części dla obszarów udokumentowanych złóż Roźniatów i Roźniatów I dla których nie ustanowiono koncesji a dopuszczono możliwość eksploatacji kopalin wymagane jest wskazania obszarów i obiektów potencjalnie zagrożonych dla których wymagane będzie ustanowienie filarów ochronnych.

W art. 10 ust. 2 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustawodawca nałożył obowiązek określenia w studium obiektów i obszarów, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny. Pojęcie filarów ochronnych nie posiada w polskim ustawodawstwie definicji legalnej, niemniej szereg przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r., poz. 1064 ze zm.) pozwala na określenie ich cech i roli w prawnym przygotowywaniu złoża do eksploatacji.

Zgodnie z § 110 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite (Dz. U. z 2002 r., nr 109, poz. 962 ze zm.) zadaniem służby mierniczej zakładu górniczego jest w szczególności wyznaczanie granic filarów ochronnych. Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż (Dz. U. z 2012 r., poz. 511) część opisowa projektów zagospodarowania złóż, uwzględniająca zamierzony sposób eksploatacji, rodzaj kopaliny i warunki geologiczne prowadzenia eksploatacji, zawiera m.in. uzasadnienie granic zamierzonej eksploatacji, przedstawienie sposobu i miejsca składowania nadkładu, projektowanych filarów ochronnych, ze wskazaniem obiektów objętych ochroną,

uzasadnieniem ich granic oraz określenie warunków ewentualnej eksploatacji złoża objętego filarem ochronnym. W myśl przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 kwietnia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu odkrywkowego zakładu górniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 1008 ze zm.) przedsiębiorca wydobywający kopalinę na podstawie koncesji udzielonej przez właściwego starostę prowadzi eksploatację złoża zgodnie z projektem technicznym (§ 34 ust. 1). W projekcie technicznym uwzględnia się optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża oraz określa się m.in. docelowy zasięg eksploatacji oraz projektowanych granic filarów i pasów ochronnych (§ 34 ust. 2 pkt 1). Wykonywanie robót udostępniających, eksploatacyjnych oraz zwałowanie nadkładu wykonuje się z zachowaniem odpowiednich parametrów wyrobiska górniczego, w tym wymagań określonych w Polskiej Normie dotyczącej szerokości pasów ochronnych wyrobisk odkrywkowych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego i geotechnicznego oraz bezpieczeństwa pracowników i ciągłości ruchu zakładu górniczego (§ 26 ust. 2). Przed przystąpieniem do wykonywania robót górniczych w rejonie filarów i pasów ochronnych służba geologiczna i miernicza sprawdza kierunki, odległości, zagrożenia oraz zasięg przewidywanych wpływów tych robót (§ 27 ust. 1). Szerokość filara ochronnego będącego przedmiotem projektu zagospodarowania złoża, a który składa się z określonego w Polskich Normach „pasa ochronnego” i „pasa zagrożenia”, zależy od głębokości wyrobiska i rodzaju skał.

Przyjmuje się w związku z powyższym, że filary ochronne (przestrzeń) ustanawiane są w złożu dla zabezpieczenia obiektów na powierzchni terenu przed nadmiernymi skutkami wybierania złoża. Tym samym oczywistym staje się cel wprowadzenia przez ustawodawcę obowiązku określonego w art. 10 ust. 2 pkt 12 ustawy – przeznaczenie przez radę gminy określonego złoża do eksploatacji winno odbywać się z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, racjonalnego gospodarowania złożem i zrównoważonego rozwoju poprzez określenie już w początkowej fazie procesu inwestycyjnego obiektów i obszarów narażonych na skutki planowanej eksploatacji. Aspekt racjonalnego gospodarowania złożem, w którym mieści się ograniczenie negatywnego wpływu jego eksploatacji, uwzględnia ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.) w rozdziale poświęconym ochronie złóż kopalin w art. 125, który stanowi złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym

gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. Art. 126. 1. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.

Podjęmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

W celu zobrazowania roli filarów ochronnych dla bezpieczeństwa publicznego związanego z eksploatacją odkrywkową złoża należy sięgnąć do wymagań Polskich Norm, na których opierają się m.in. projekty zagospodarowania złoża i plan ruchu zakładu górniczego. Polska Norma PN-G-02100:2013-12 stanowi „Górnictwo odkrywkowe. Pas zagrożenia i pas ochronny wyrobisk odkrywkowych. Użytkowanie i szerokość” wyszczególnia obiekty wymagające filarów ochronnych od górniczych wyrobisk odkrywkowych oraz szerokość i sposób ich ustanawiania. Obiekty i obszary, których istnienie i lokalizację uwzględnia się przy ustanawianiu filarów, to m.in. budynki, tereny rolnicze nie będące własnością przedsiębiorcy górniczego, cieki, lasy, drogi linie i tereny kolejowe, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, sieci infrastruktury technicznej (np. gazowej).

Zgodnie z art. 26 ust. 3 Prawa geologicznego i górniczego, do wniosku o udzielenie koncesji dołącza się projekt zagospodarowania złoża, określający wymagania w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny, w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących, oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych wpływów na środowisko. Koncesja na wydobywanie kopalin ze złóż wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności, przy czym kryterium uzgodnienia jest nienaruszenie zamierzoną działalnością przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w razie jego braku – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustawowa procedura koncesyjna ma

na celu doprowadzenie do sytuacji, w której prowadzona eksploatacja będzie uwzględniała wymogi ochrony środowiska, bezpieczeństwa publicznego i autonomię gminy w kreowaniu kierunków swojej polityki przestrzennej. Dlatego niedopuszczalne jest, aby rada miejska podejmując decyzję o przeznaczeniu danego obszaru pod eksploatację kopaliny nie określiła podstawowych zasad tej eksploatacji **w formie wskazania obszarów i obiektów potencjalnie zagrożonych i wymagających** w związku z tym ustanowienia filarów ochronnych.

Brak w polskim ustawodawstwie definicji legalnej filara ochronnego złoża nie czyni przepisu art. 10 ust. 2 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przepisem martwym lub pozbawionym treści normatywnej. Jak wskazano wyżej filary ochronne są przedmiotem wielu przepisów wykonawczych do ustawy Prawo geologiczne i górnicze, a ich parametry są obligatoryjnym elementem dokumentacji technicznych i projektowych złoża sporządzanych w oparciu o te przepisy.

Organ nadzoru dokonał analizy uwarunkowań rozwoju zmiany gminy Strzelce Opolskie stwierdzając, położenie udokumentowanych złóż Roźniątów i Roźniątów I w bliskim sąsiedztwie drogi powiatowej i gazociągu wysokiego ciśnienia wymagały wskazania w studium jako obiekty wymagający ustanowienia filarów ochronnych, gdyż narażone są na skutki planowanej eksploatacji. Nie mogąc zgodzić się z wyjaśnieniami Przewodniczącego Rady, iż ww. złoża zlokalizowane jedynie są w otoczeniu pól uprawnych. Zwrócić należy uwagę na fakt, że art. 10 ust. 2 pkt 12 nakłada obowiązek wyznaczenia obiektów lub obszarów, dla których wyznacza się w złożu filary ochronny, nie natomiast ustanowienia granic filarów i pasów ochronnych.

Oczywiste naruszenie normy prawnej, której celem jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz realizacja zasad racjonalnego gospodarowania złożem i równoważonego rozwoju, można ocenić tylko jako istotne naruszenie zasad sporządzania studium, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu.

3. Art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 724) w związku z dopuszczeniem na obszarze gminy lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy do 100 kW i powyżej 100 kW bez spełnienia wymaganego odrębnym przepisem warunku ich lokalizacji.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, elektrownia wiatrowa to instalacja odnawialnego źródła energii, składająca się z części budowlanej stanowiącej budowlę w rozumieniu Prawa budowlanego oraz urządzeń technicznych, w tym elementów technicznych, w której energia elektryczna jest wytwarzana z energii wiatru, o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 42 i 60).

Mikroinstalacja w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, to instalacja z odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW.

W kierunkach zagospodarowania obszarów funkcjonalnych studium zawarto następujący zapisy dopuszczające:

- „Lokalizację mikroinstalacji i małych instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy do 100kW” dla terenów oznaczonych symbolem M- obszar mieszkaniowy oraz RM – obszar zabudowy zagrodowej
- „Lokalizację mikroinstalacji i małych instalacji odnawialnych źródeł energii w tym na obszarach wyznaczonych na rysunku Studium o mocy powyżej 100kW” dla terenów oznaczonych symbolem U – obszary usługowe, US – obszary usług sportu i rekreacji, UP – obszar usługowo – produkcyjny, RU – obszar produkcji rolnej
- „Lokalizację mikroinstalacji i małych instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100kW” dla terenów oznaczonych symbolem UPS – obszar usług publicznych specjalnych, IT – obszar infrastruktury technicznej i usług komunalnych
- „Instalację odnawialnych źródeł energii powyżej 100kW, w tym elektrownie wiatrowe do 30 m” dla terenów oznaczonych symbolem P -obszar przemysłowy, PE –obszar produkcji energii, RU- obszar produkcji rolnej

Dopuszczone na obszarze gminy urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy wyższej niż moc mikroinstalacji wypełniają ustawową definicję elektrowni wiatrowej, a tym samym oznaczają obowiązek

zastosowania przepisów ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Obowiązek ten oznacza konieczność uwzględnienia w studium odpowiednich odległości elektrowni wiatrowych od budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, a także od innych obiektów i obszarów wskazanych w ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych - zgodnie z art. 6 pkt 1.

W ślad za powyższym obowiązkiem nie podążają ustalenia Studium. Nie wskazano w nim przede wszystkim precyzyjnej lokalizacji elektrowni wiatrowych, a tym samym nie określono ich odległości od obiektów i obszarów wskazanych w ustawie.

Ponadto zapisach studium w zakresie kierunków rozwoju struktury funkcjonalno – przestrzennej w podziale na strefy dla strefy G rolniczej przestrzeni produkcyjnej która obejmuje obszary funkcyjne tj. M, RM, RU, RR, R, RZ1, RZ2, U, US, UP, IT, ZC, KK, ZL, ZLD, W, WR na str. 271 dopuszczono „ utrzymanie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100KW, jeżeli na przedmiotowe przedsięwzięcie wydane zostało pozwolenia na budowę w oparciu o prawomocną decyzję o warunkach zabudowy”.

Zgodnie z dyspozycją art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w studium ustala się ich rozmieszczenie.

Organ nie podziela wyjaśnień złożonych w tym zakresie, informacja iż w przypadku faktycznego zamiaru lokalizacji inwestycji w zakresie elektrowni wiatrowej będzie podlegała weryfikacji i sprawdzeniu zgodności z prawem w indywidualnym postępowaniu jest niezgodne z przepisami. Ponadto przy dopuszczeniu lokalizacji elektrowni wiatrowej o wysokości całkowitej do 30, wprowadzenie wymogu uwzględnienia odległości od zabudowy mieszkaniowej z przepisów odrębnych nie jest wypełnieniem ustawowego obowiązku.

Zgodnie z treścią art. 6 pkt 1 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, powyższe wymogi należy uwzględniać przez organy gminy przy sporządzaniu oraz uchwalaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gminy albo jego zmiany co w przedmiotowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie zostało spełnione.

Naruszenie przepisów zarówno ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych jak również art. 10 ust. 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi istotne naruszenie zasad sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, skutkują stwierdzeniem nieważności badanej uchwały w zakresie wszystkich zapisów które dopuszczają realizację nowych elektrowni wiatrowych w rozumieniu przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, a dla których nie została wskazana dokładana lokalizacja i wyrysowana strefa w kierunkach zagospodarowania przestrzennego studium Strzelec Opolskich.

O zakresie niniejszego rozstrzygnięcia zadecydowała treść art. 28 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowiącego, że istotne naruszenie zasad sporządzania studium lub planu miejscowego, istotne naruszenie trybu ich sporządzania, a także naruszenie właściwości organów w tym zakresie, powodują nieważność uchwały rady gminy w całości lub części. Organ nadzoru nie znalazł podstaw do zastosowania art. 91 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, że w przypadku nieistotnego naruszenia prawa nie stwierdza się nieważności uchwały lub zarządzenia ograniczając się do wskazania, iż uchwałę lub zarządzenie organu gminy wydano z naruszeniem prawa.

W orzecznictwie sądów administracyjnych istnieje spójny pogląd, że naruszenie prawa uzasadniające zastosowanie najdalej idącego środka nadzoru musi zostać ocenione jako istotne, czyli takie, które prowadzi w konsekwencji do sytuacji, gdy przyjęte ustalenia planistyczne są jednoznacznie odmienne od tych, które zostałyby podjęte, gdyby nie naruszono zasad lub trybu sporządzania aktu planistycznego (np. wyrok NSA z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt II OSK 2286/17). W świetle tego poglądu oba wykazane wyżej naruszenia prawa uznać należy za istotne.

Z kolei o zakresie rozstrzygnięcia organu nadzoru decyduje konieczność zachowania proporcji pomiędzy zastosowanym środkiem a skalą naruszenia, ale także to, czy wyeliminowanie z obrotu prawnego tylko wadliwych przepisów bądź obszarów nie spowoduje dezintegracji aktu prawnego, pozostawienia w obrocie prawnym aktu nie spełniającego wszystkich wymogów ustawy o planowaniu i

zagospodarowaniu przestrzennym i naruszającego zasady techniki prawodawczej. Równie istotne jest, aby organ nadzoru poprzez swoje rozstrzygnięcie nie wkraczał we władztwo planistyczne gminy.

Niniejsze rozstrzygnięcie spełnia powyższe kryteria. Usunięcie z obrotu prawnego wyłącznie tych zapisów studium, które umożliwiają eksploatację odkrywkową w terenach górniczych dla złoża ale poza obszarami górniczymi, jednego terenu o symbolu PG- obszaru przemysłu górniczego bez wskazania obiektów i obszarów dla których należy ustanowić filar ochronny oraz zapisów dopuszczających lokalizacje elektrowni wiatrowych bez wskazania lokalizacji i stref, będzie wystarczające dla zapewnienia zgodności z prawem badanego aktu.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak na wstępie.

Pouczenie

Na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym niniejsze rozstrzygnięcie może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu, za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Magdalena Turek

Zastępca Dyrektora

Wydział Infrastruktury i Nieruchomości